

5.

Repetitio subtilis et admiranda singularis
l. si fratris. C. de iure delibe. in qua tractatur
tota materia suitalis. Edita per subtilissimum
ac iuriconsultorum omnium facile principem
d. Franciscum de aretio.

Fratris Filius in

in potesta
te potest adire clausis tabu-
lis. Et conditio coheredis ex
tranei non impedit transmis-
sionem ex capite suitalis. Emā
cipatio vero sic. b. d. secundum

communem et verum intellectum. scda ibi qd se-
cus. Mo. q. etiam filius institutus pro parte
potest adire hereditatem vel se imiscere clau-
sis tabulis. Et sic limitatur regula de iure isto
de qua in l. i. si. ff. de iur. et fac. igno. Sed Sa-
lice. hic tenet oppositum dicens q. in tex. e. aper-
to testamento. Et sic tunc hic manifeste proba-
tur oppositum. sed hoc videtur inconueniens q.
hic sit verbum aperto testamento q. vt dicunt
verba sequentia iste filius est suus heres. sz na-
tura suitalis est quod queratur etiam ignoran-
ti vt. l. liber homo. §. si. ff. de stipu. seruo. Ergo
cum ex capite suitalis sit heres patet q. nō de-
buit attendi apertura tabularum. Preterea
si illa verba essent in tex. tunc presupponimus
secundum eum q. hic hereditas fuerit adita.
Et tunc nulla esset differentia in transmissio-
ne inter suum et emancipatum in hac. l. Cuius
contrariū vult tex. in ver. quod si. Nec obstat
quod dicit Sali. scilicet q. differentia stat in
hoc quia filius emancipatus hereditatem nō ad-
ditam non transmittit sz filius in potestate he-
reditatem aditam transmittit. Sed tunc non
fieret differentia inter existentiam in potesta-
te et existentiam sui iuris. Sed fieret differentia
que fit in l. i. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. in-
ter hereditatem aditam et non aditam. vnde
vt dicunt communiter libri non habent illa ver-
ba. nam si haberent de necessitate dicunt qui-
daz q. probaretur intentio Sali. scilicet q. he-
reditas hic fuerit adita. Ego autem ultra oēs
hoc dico duo ad intellectum istius. l. Primum
est q. hic est casus singularis etiam si illa ver-
ba testamento aperto non sint in tex. Quod lz
filius institutus pro parte sit suus heres statim
defuncto vt hic dicitur in tex. tamē actualiter
non potest se imiscere nisi apertis tabulis quia
nescit pro qua parte sit suus. et hec est intentio
tex. Nam in primo casu quando filius fuit in-
stitutus in totum dicit imperator q. poterit pa-
tri heres existere. Item q. actualiter poterit
se imiscere. In secundo casu non dicit sic. Sed
dicit q. ex capite suitalis statim sit heres. qua-
si dicat q. si fuit heres institutus in solidum po-
tuit adire. i. se imiscere. Et idem si adiuit nul-
la est dubitatio de transmissione. Item nulla
est dubitatio q. non est locus successioni ab in-
testato sed si fuit institutus pro parte quia tūc
non potuit se actualiter imiscere. dubium erat
in transmissione. Et per psequens vtrum esset
locus successioni ab intestato et respondetur q.
non quia suitas operata est transmissioez vt di-
citur in tex. Secundo dico q. etiam si in tex. sit

verbum aperto testamento. nō tamen infertur
vt dicit Sali. q. filius actu adierit heredita-
tem q. potuit eē q. tabule fuerunt aperte et he-
reditas non adita. Bene tamē probaretur sin-
gulariter per istum tex. fm hunc intellectum q.
suitas i filio nō operat ante apertas tabulas.

Secundo no. q. datio coheredis extranei nō
tollit existentiam suitalis quantum ad trans-
missionem. i. quantum ad dependentiam extra te-
stamentum sed quantum ad dependentiam ex testō
et ex puisione testatoris bene tollit vt. l. apud
iulianū. §. idē iul. ff. ad trebel. d. cuius intellectu
diuersi diuersa sentiunt. nā aliqui dicunt tenē-
tes cōtra Bar. q. ibi nō erat datus substitutus
pupillaris sed vulgaris vnde ibi nō ppter co-
heredē sz ppter substitutum vulgarem cessat sui-
tas vt. l. si filius heres. ff. d. lib. et po. Sed ista so-
lutio est ptra tex. dū dicit q. fuit filio substitutus
et in si. de tab. pu. Alij dicūt q. licet ibi dicatur
q. per adiōem coheredis confirmant tabule
pupillares nō tamē negat q. etiam sine hoc nō
cōfirmarentur ex capite suitalis vt. l. iul. ff. eo.
et in l. si filius qui patri. ff. de vulg. et pupil. sed
hoc est expresse cōtra mētem littere et arguo sic
contra istos si ex sola suitate cōfirmarent tabu-
le pupillares tunc nō esset opus q. d. fideicomis-
sarius qui habuit fideicomissum in tabulis pu-
pillaribus cogeret heredē institutū adire ex pa-
terno. Nam coactio fit in subsidium ne fideicō-
missus pereat vt. l. si. j. ad trebel. l. cogi. in prin.
ff. eo. ti. Ergo oio si fideicomissus potuit valē
nō erat opus coactioe. Tu ergo solue alio mo-
do et singulariter si vis tenere cōtra Bart. Et
dic q. suitas cōfirmat tabulas pupillares quā-
do filius abstinuit ex paterno in his que sunt in
favorem filij. q. d. ergo substitutus pupillariter
possit succedere hic est fauor filij. Et iō suitas
quātum ad hoc cōfirmaret tabulas pupillares
sed q. d. substitutus si nō vult cogat adire in fa-
uorem fideicommissarij iste nō est fauor pupilli
ius est onus vt. l. coheredi. §. cum filie. ff. d. vul.
et pupil. ergo ad favorem fideicommissarij here-
ditas habet pro nō delata substituto pupilla-
riter q. d. tene menti reliqua circa istū articulum
et circa illū de substi. vul. infra dicam.

Circa materiam suitalis que tradit in ista
l. duo sunt articuli principales vnus est quid sit
suitas et qui sint effectus suitalis et de hoc nihil
dicam sed recurre ad Bar. et alios in. d. l. si fili-
qui patri et in. d. l. ita nam. §. si pater. ff. ad tre.
Et hanc materiam posuit. d. meus. l. ludo. ro-
ma. in. d. l. apud iul. §. idem iul. Scds est articu-
lus quomodo extinguatur et quomodo tollat
suitas et de isto dicam per quattuor articulos.
Primus erit nūquid per datioem coheredis
extranei tollat suitas. Scds vtrū per datioem
substituti vulgaris. Tertius nūquid per cōdi-
tionem potestatiuaz sub qua filius instituitur
Quartus erit qualiter tollat vel enervetur sui-
tas per ius accrescēdi.

Venio ad primū et vt dicit Imol. in. d. l. si fi-
lius qui patri i ista materia fuerūt tres opinio-
nes. vna fuit Ja. d. are. qui dixit simpliciter q.
datio coheredis tollit existentiam su. heredis in
dependentibus ex testamento. Scda fuit opi.
By. et Bar. distinguētis q. aut datur coheres
suus aut extraneus. primo casu nō tollitur exi-

stentia sui heredis in aliquo in. d. l. si filius qui patri. scdo casu tunc distinguit qd aut loquimur in dependentibus ex testamento. i. ex pmissione et voluntate testatoris vtrum recipiant effectum vel impedimentum ex suitate et tunc non recipiunt qd datio coheredis extranei tollit suitatez deo. §. idē iul. et per. l. si plures. §. filio. ff. de vul. et pu. Aut loquimur in dependentibus extra testamentum. i. in his que non causantur ex voluntate defuncti sed ex. l. dispositioe et tunc licet illa dependant ex testamento tamen non tollunt per suitate qm non comperunt ex pmissione testatoris et ita intelligunt istum tex. vbi patet qd per datioes coheredis non impeditur transmissio: non est fin istuz intellectum qd quando testator dedit coheredem filio suo videtur satis prouidisse testamento pupillari per aditionem que faciēda erat per coheredem datum vt. l. ita tamen. §. a patre. ff. ad trebel. facit optime tex. in. l. quesitum. ff. eo. vbi tex. vult qd licet filius institutus solus non possit repudiare ex paterno et acceptare ex pupillari ne impugnās iudicium patris ex eo quod modum consequatur et sic prouidet testamento paterno tamen quando testator instituit duos heredes qd ipse prouidet in casu in quo vnus omitteret de altero pmissio sua tollit pmissionem legalem et ideo suitas non confirmat tabulas pupillares qd testator prouidit de coherede sed in dependentibus extra testamentum. i. in iuretransmittēdi pmissio testatoris non est sufficiens qd quis dederit coheredem non tamen per hoc vel per aditionem factam a coherede plus vel minus saluabitur transmissio qd ergo pmissio testatoris non prouidet aliquo modo effectibus suitatis pendētibz extra testamentum ideo pmissio legis non tollitur per pmissionem hominis et ista est ratio multaz colorata et mentalis. Tertia fuit opinio qd posuit Bal. in. l. si filius heres. ff. de lib. et po. qui voluit qd per aditionem coheredis extranei nullo modo suitas tollatur nec in pendētibz ex iudicio testatoris quibus testator videtur prouidisse per datioes coheredis nec in pendētibz ex pmissione legis quibus datio coheredis nihil prouidet. dicit tamen qd tollitur necessitas licet non suitas qd coheres videtur tacite substitutus vt. l. si titio et meuius. §. iul. ff. de le. ij. sed per substitutionem tollit necessitas. l. si qui soluēdo. ff. de here. insti. et per glo. que dicitur singlis i. l. papinianus. §. quarta. ff. de inoff. testa. ergo tollitur necessitas et non suitas et quo ad dependētia ex testamento. nā dicit ipse etiam ius transmissiois pendet ex testamento et illud non impeditur vt hic vides sed ad rationem fuit responsum supra. et rident moderni qd licet ius transmissiois dependet ex testamento non tamen est imediate ex testamento et iudicio testatoris sed est ex dispositioe legis mediante testamento. sed ista differētia non videtur esse sufficiens si datio coheredis aliquo casu potest perficere ad transmissioem sicut potest proficere ad confirmatioem aliquo casu tabularum pupillarium. ex quo. n. testator. i. homo prouidet videtur cessare pmissio legis que est suitas qd ad transmissioem iuxta no. in. l. si. C. de pac. quē. melior ergo ratio videtur illa de qua supra dixi qd per datioem coheredis si filius non est suus

possit saluari testm pupillarē coheredis adēntis vt d. §. idē iul. §. si nullus de coheredis etne pp b tñ si filius non sit suus non erit dare casum in quo possit fieri transmissio. Si tamen vis saluare doc. dic qd per pmissione testatoris tollitur pmissio legis. i. effectus suitatis quātū ad actum qui introducitur ab homine. Sed non quātū ad actum transmissiois qui inducitur a lege qd facilius preiudicat alicui per voluntate testatoris in his que habentur a testatore qm in his que habent a. l. vt. l. sed et sic. §. si. ff. de lega. iij. l. i. §. si impuberi. ff. de colla. bono. et no. in. l. si arrogator. ff. de adop. Prima tamen ratio naturalior est. Aduerte tamen qd Bal. in. d. l. si filius dum vult qd datio coheredis extranei non tollat suitatem nec quātū ad pfirmandas tabulas pupillares declarat rationē premittaz hoc modo quia dicit ipse si non tollitur suitas quo ad transmissioem ergo pupillus transmittet hereditatem paternam. Ergo hereditas paterna poterit adiri. Et sic pfirmabitur testamentaz paternum per aditionem. Et consequenter tabule pupillares et sic in effecta confirmabuntur tabule pupillares per suitatem. Sed ista ratio dicit vnum impossibile vt etiam dicit Imo. et bene in. d. l. si filius heres quia si filius transmittit. Aut dicit qd transmittit ad succedentem sibi ab intestato. et tunc frustra tractatur de pupillari substituto. Aut dicit qd transmittit ad pupillarem substitutum. Et hoc non potest esse qd oportet qd pupillariter substitutus prius possit esse heres ex pupillari testamento vmo adiret ex paterno. nā ius deliberandi est in hereditate pupilli. i. ius adeundi transmissam vt. l. si quis filius. §. i. ff. de acqui. here. vnde antequā tractetur de adeundo ex capite transmissiois oportet qd tabule pupillares prius sint pfirmate et sic tollitur ratio Bal. Preterea in quantum Bal. dicit qd per datioem coheredis licet non perdatur suitas tollitur necessitas hoc videtur falsum secundū modernos per tex. in. l. cum hereditatem et in. l. ex parte. ff. de acqui. pos. vnde quarta fuit opinio Benedicti de plumbino in repe. sua qui dicit quod quoad omnē effectum durat suitas etiam quo ad ea que dependent ex testamento. Et hanc opi. sequitur. d. meus i d. l. apud iul. §. idem iul. Rationes quorū sunt magis colorate qd non tollitur suitas pdatioem coheredis quo ad alios effectus vt videtur probari in multis iuribus in. l. ij. §. si filium. ff. p herede et in. d. l. cum hereditatem in. l. pro herede §. papinianus. ff. de acqui. here. i. ver. abstinuit facit tex. in. l. suus quoqz. ff. de here. insti. et in. l. lucius. ff. de vul. et pupil. vltra doc. vide tex. no tabilem. in. l. i. §. ibidem. ff. de colla. bono. vbi est duplex casus singularis Primus qd ex capite suitatis non transmittit bonoz possessio. Et probatur notabiliter per locum a speciali i l. illud. §. si. ff. de cōtratab. Secundum qd licet ibi datus fuerit coheres filio instituto pro parte tantum tamen sit transmissio hereditatis de iure civili nec potes dicere qd ibi hereditas fuerit adita qd tunc frustra dubitaret vtrum filius moriens transmitteret cōtratabulas ad heredem ratio est qd si fuisset adita hereditas etiam ipsi

filio nō posset competere cōtratabulas. l. si post mortem. §. si in adoptionem versi. si illud. ff. de contratabul. Secundo vide tex. in. l. nihil. §. si patrono. ff. de bo. liberto. vbi tex. dicit quod quāvis filius arrogatus fuerit heres institutus. pro parte tamen remansit heres ipso iure suus et necessarius. et videtur ille tex. intelligendus de coherede extraneo. Tercio pro hoc videtur casus no. in. l. si ex duobus. §. i. ff. de contratabul. in ultimo responso si intelligas ultimum responsum secundum precedens quod loquitur de emancipato. Item et quarto hoc videtur probari in. l. non putavit. §. non enouus et in principio et in fi. versi. ff. de contratabul. vbi licet filius in potestate esset institutus pro minima parte. tamen appellatur suus ut ibi in principio. Quod autem etiam quo ad confirmationem tabularum pupillarum suitas operetur dato coherede extraneo. dicit. d. meus p. bari per tex. in. d. l. ij. §. si filium. quia suitas operatur suum effectum circa dependentia ex testamento. i. circa titulum vel non titulum. Sed ad illum facilis est responsio quia non habere titulum vel habere hoc non est ex expressa prouisione testatoris. sed ex potestate legis et prouisione ipsius. Idcirco illud est ideo quia natura tituli vult nouam acquisitionem que non est in suo. l. non solum. §. quod vulgo. ff. de usufrucap. Sed hec non repugnat aliquo modo i se quod aliquis sit suus. et tamen per suitatē non confirmantur tabule pupillares quia circa illas potest testator prouidere ut vult. Secundo arguitur contra Bar. dicens quod non cōfirmaretur tabule pupillares ē ponere filius eē pro parte suum et pro parte non. Sed hoc videtur inconueniens sicut dicitur de legitimo in. c. per venerabilem extra qui fil. sint legi. ergo et. Sed hic facile respondetur quod suitas nō diuiditur sed bene diuiduntur effectus suitaris ut. l. filiabus. ff. de acqui. heredi. et in. l. si filius qui patri. ff. de vulga. et pupilla. Idcirco hoc non est inconueniens quod ex causa quo ad quid filius habeatur pro non suo et quo ad quid habeatur pro suo ut. l. paulus. §. si. ff. de bonis liber. sicut dicimus de herede instituto in re certa in. l. ex facto. ff. de heredi. institu.

Tercio arguit de. l. in his. ff. de condi. et demonstra. vbi dicitur quod in his que dependent ex testamento agitur secundum rigorem in his que dependent extra testamentum agitur secundum equitatem. Ergo videtur quod si suitas non tollitur in dependentibus extra testamentum vbi plus deberet attendi equitas et nō rigor suitaris multo fortius in dependentibus ex testamento. Sed ad hoc responde secūditz moder. et bene quod ista sunt vera nisi interpretatio proueniat ex presumppta mente defuncti quia tunc precipue in his que dependent ex testamento attenditur eius voluntas. l. in conditio nibus secundum locum. ff. de condi. et demon. Non ob. ut dicunt ipsi tex. in. d. §. iul. quod ibi coheredes dati filio et substituti pupillariter. ideo debent adire saltem vnus ex his ex testamento paterno quod si ambo repudiarent ex paterno repellerent a substituto pupillari ut. l. sed si plures. §. filio. ff. de vulg. et pupil. l. quesitum. ff. de

acqui. here. vnde si in casu. §. idem iul. tertius fuisset pupillariter substitutus dicunt quod nō requireretur aditio ex paterno quod suitas cōfonderet tabulas pupillares et ita respondet dominus meus vel dic dicit ipse quod aditio fuit facta ad cautellam allegat glo. in. l. ita tamen. §. a patre. ff. ad trebel. al. in. d. l. si pater. sed pma responsio est falsa licet videatur collozata quia tex. in. d. §. idem iul. dicit quod ideo requiritur aditio ut confirmatis tabulis pupillaribus possit habere locum substitutio. non ergo ibi requiritur aditio quod si ambo repudiarent repellerentur in penam coheredis quod impugnauerit testamentum paternum sed potius quod tabule pupillares pro se nō subsistebant et hanc opi. sequitur Imo. in. d. l. si filius heres et hec opinio ut comunior est tenenda pro qua videtur casus si nō cauillas literam in. l. ij. §. adeo. ff. de vulg. et pupil. nō si intelligas illum tex. quādo pater fecit testamentum filio exheredato. sed hoc est multuz restringere illam. l. contra comunem tamen sententiam facit tex. in. d. l. nihil. §. si patronus. nā si ibi filius est heres ipso iure. ergo tabule pupilli sunt cōfirmate et absurdum videtur quod quo ad vnum effectum aditio videatur non facta et quoad alios sic ut dicit tex. in simili in. l. si patronus in. §. si. ff. de bo. lib. et facit text. in. l. quesitum in fi. ff. de acqui. here. sed potes intelligere quando filius suus est institutus ex parte possit repudiare ex paterna et acceptat ex pupillari si coheres extraneus adierat et sic nō est cōtra al. si habeat coheredem suum. Tercio videtur facere tex. in. l. si filium in fi. principij. ff. de leg. prest. vbi dicitur quod si pupillus sit institutus pro parte et accipiat contratabulas et sic repudiet hereditatem tamen substitutio pupillaris remanet valida et debentur legata omnibz uisi ergo tu respondeas quod intelligitur ille text. quando contratabulas intentat adita hereditate ibi esset casus istius questionis sicut intelligere ut iura iuribus eōcordentur. sed cōtra primum membrum comunis opinionis quod datio coheredis non impediret transmissionem tenz Saly. in. l. apud hostes infra de suis et legit. p quo videtur casus singularis in. l. si supra de insti. et sub. fm intellectum Bar. Nam ibi erat datus substitutus vulgaris in casu impotētie vñ nō potes dicere quod suitas tollat ibi p datōez substituti quod isto cāu nō tollitur ut sentit bar. i §. quid si tamen ibi si mater non esset in medio vbi nisi eēt fauor matris si filius moriatur nō adita hereditate substitutus vulgariter succedit. Ergo patet quod propter matrem que erat coheres fuit sublata existētia sui heredis et pupillus non potuit transmittere ad suos. vnde aut tene alias lecturas ad illam. l. Aut dic quod eius opinio vera est regulariter. Fallit tamen si vbiqz si impeditur transmissio succedit vocatus ex testamento voluntati defuncti sicut substitutus et per hec sit expeditus iste primus articulus.

Circa secundum articulum vtrum datio substituti vulgaris tollat existēciam sui heredis dixit Barto. quod sic. et quod impediat transmissionem per tex. in. l. si filius heres. ff. de lib. et po. et per gl. ordi. in. l. papinianus. §. q̄rta

ff. de inofficio. testamen. Et hanc opinionem sen-
sit Bal. in l. apud hostes. et vide quod ipse idem
ponit in repe. l. in suis. et in l. cum proponas. C.
de heredi. insti. et benedictus de plumbino hic
et imola in d. l. si filius heres. Eandem opinio-
nem sequitur Ang. in l. cornelius. ff. de hered.
insti. Contrariam sententiam tenet Bal. i. d.
l. si filius. et ibidem Ang. in d. §. quarta. Fun-
damentum ipsorum est quia si per dationem co-
heredis non impeditur transmissio ut hic dici-
tur. Ergo per dationem substituti quia cohe-
res videtur tacite substitutus. l. ticio et meuius
§. iul. ff. de lega. ij. Sed ad hoc respondet mo-
derna et bene quod tacita substitutio vulgaris
verum est quod non tollit suitatatem ut d. §. iul.
et d. l. iulianus. ff. eo. l. paterfa. ff. de privileg.
credi. et ista sufficit. Secundo adducit Bal.
tex. in l. si quis filium. §. i. iuncto prin. ff. eodē.
Nam in principio fuit datus substitutus. et ta-
men d. §. i. dicitur quod filius est necessarius et
transmittit hereditatem. Ergo datio substituti
transmissionem non impedit. Sed adverte
quia tex. in prin. loquitur de filio. non testa-
toris sed cuiusdam tertij in quo dicitur quod
adeundo iussu patris excludit substitutum. unde
de nihil ad §. sequentem qui loquitur de filio
testatoris. Tertio adducit Bal. ea que po-
nit Bar. contra ipsum in l. i. ff. de vulg. et pu-
pilla. et in l. iij. §. si. ff. de heredi. insti. ubi voluit
Bar. quod remedium deliberandi et l. i. C. de his
que ante aper. tabu. excludit substitutum vulg.
Ergo si transmissio iuris deliberandi et d. l. i.
non tollitur per dationem substitutionis vul-
garis multo minus videtur quod tollatur benefi-
cium transmittendi ex capite suitatatis. Confir-
matur istud quia transmissio que fit ex capite
suitatatis fit quasi hereditate adita. ita dicit tex.
in l. intestato. §. penul. ff. de suis et legit. Sicut
ergo datio substituti vulgaris non tollit ius
adeunde hereditatis. ita videtur quod multo mi-
nus tollatur transmissio ex capite suitatatis.
Docto. tamen moderni respondent quod aliud est
in transmissione dictorum iurium quam in transmis-
sione que fit ex capite suitatatis. Ratio differen-
tie potest esse licet ipsi non assignent quia tras-
missio que fit ex capite suitatatis fundatur ut di-
xi super hoc quasi adita iam sit hereditas vel
melius quasi filius iam sit heres unde per da-
tionem substituti vulgaris filius videtur in-
stitutus sub contraria conditione si heres esse
voluerit quia hec ponitur in voluntate sua non
infringitur sibi hereditas ipso iure argu. l. iij.
§. i. ff. de adhiben. leg. l. iam dubitari. ff. de he-
re. insti. Ista fuit ratio benedicti de plumbino hic
quam etiam refert et sequitur Imola in d. l. si
filius heres. Sed transmissio que fit ex capite
iuris deliberandi et d. l. i. non fit quia trasmit-
tens videatur heres ex capite. quoddā. s. ne he-
res indeliberate cogatur adire et precipitare.
Item ne contrapresumptam voluntatem te-
statoris postea priuatur hereditate ab extra-
neis. Que quidem rationes transmittendi du-
rant etiam dato substituto vulgari. unde dixit
glo. singularis quam ibi sequitur Bart. in l. si
mater. ff. de vul. et pupilla. in §. i. quod licet alias
substitutio vulgaris facta in casu impotentie

trahatur ad casum voluntatis ut dicitur in l.
si. supra de insti. et substitui. Istud est verum
nisi fiat nepoti et tale persone que si vivit ex p-
sumpta mente defuncti debet excludere substi-
tutum et sic remanet diversitas rationis inter
istos duos casus. Quarto adducit Bal. quod do-
minium commutabile non impedit transmissionem
ut l. si. §. dari. ff. de curato. furio. ergo similiter
videtur dicendum quod licet filius videatur factus
de necessario voluntarius et sic possit dominium
quod continuatur in ipsum a se ipso auferre pro-
pter hoc non impeditur transmissio. sed moder-
ni respondent quod imo preterquam in legato regula
est in oppositum ut colligitur ex no. in d. §. da-
ri. Tu dic melius quod per dationem substituti
filius factus est de necessario voluntarius ipso
iure unde non est sibi quesita hereditas nisi post-
quam voluit ut l. sius quoque in prin. ff. de here-
insti. et hoc videtur probari in l. i. §. sciendum
in ultimo responso. ff. de suis et legit. nisi iugas
illud cum principio. Quinto hoc confirmat ang.
per tex. in l. iulius. ff. de vulg. et pupil. ubi patet
quod pupillus mortuus transmittit hereditatem
ad matrem excluso substituto vulgari sed ad il-
lam respondent moderni quod hereditas erat adi-
ta. Tu autem dicas quod ibi est casus contra ipsius
et induco sic subtiliter dicit iuriscō. quod constitu-
tio facta de fratre naturali vnde facta in alterum
casum quoniam frater non fuit heres non autem postea quam fuit
heres. Adodo sic si suitas non esset sublata nun-
quam esset dare tempus quo filius non fuisset heres
quod non est dare medium inter mortem et aditorem
ut no. in l. necessariis. ff. eodem et probatur in
l. i. §. qui sunt in potestate. ff. si quis om. ca. testa.
sed tex. in ver. postea ostendit quod ille filius ali-
quando non fuit heres ergo fuit sublata suitas
vel saltem concluditur quod ante actuale in-
missionem substitutionis vulgaris habet locum et
sic impediretur transmissio. et hanc inductionem
tene menti. Sexto hoc confirmat idem Ange. quod
etiam si filius sit institutus sub conditione si he-
res esse voluerit non dicitur esse suus ut dicit
probare in d. l. iam dubitari in ver. abstinere non
potest quod verbum proprie respicit suos ut isti.
de be. qua. et diff. §. extraneis et ibi no. sed verum
hec sit vera dicitur in sequentibus quod communiter
tenetur oppositum. Septimo arguunt quidam
moderni sic suitas est inducta in favorem filii
ea ratione quod quodammodo bonorum paternorum
dominus est viuo patre. d. l. in suis. licet ergo per
dationem substituti videatur tolli necessitas ut
l. ij. qui solvendo. ff. de here. insti. que est intro-
ducta in favorem testantium et ascendendum ta-
men non videtur posse auferri suitas ex bene-
ficio legis argumento. l. i. §. impuberi. ff. de col-
la. bo. et quod no. i. l. si arrogator. ff. de adoptio.
sed huic ratione respondent quidam quod ideo sui-
tas tollitur quod est inseparabiliter connexa cum ne-
cessitate propter hoc. n. videtur continuari do-
minium in filium quod oportebat quod oio esset heres
sive veller sive noller unde attento hoc respectu
et alio de quo supra dixi dicebatur ipso iure. s. i.
quando filius est expresse positus in voluntate
sua tunc non videtur equum quod ante declaratio-
nem proprie voluntatis acquiratur sibi heredi-
tas que constat sibi esse damnosa inspecto iuri ci

nisi. et ideo tunc non continuatur dominium quia i
 actibus qui possunt nobis preiudicare de attē
 di voluntas nostra ut. l. quo. §. i. et ibi per Bar.
 ff. rem ra. ha. Octavo et ultio aduocant quādam
 talem rationem si exheredatio non tollit suita
 tem ut singulariter videtur probari in. l. papi
 nianus. §. si ex causa. ff. de ioffi. testa. ergo nec
 sublatio necessitatis que fit per dationem sub
 stituti sed illud antecedens est falsum quia imo
 exheredatio tollit suitatē nisi testamētum sit
 recisum vel non adita hereditas casus est singu
 laris qui facit hanc differentiam quē nullus al
 legat in. l. filium. §. videamus circa si. ff. de con
 trab. satis probatur et ibi per Bar. in. l. i. §. sci
 endum. ff. de suis et legi. l. qui aliena. §. inter
 dum. ff. de acquiren. heredi. Et hanc distinctio
 nem firmat Ange. et Imola post ipsum in. l. fi
 lius a patre in principio. ff. de libe. et postu.
 Nec valēt responsio Baldi ad dicta. l. si filius
 heres dum ipse dicit quod ideo nepos ibi succe
 dit ex substitutione quia noluit summatim adire
 ex institutione ex qua poterat adire virtute
 transmissionis quod suitas post abstentionem non
 impedit substitutionem vulgarem. l. ij. §. ergo
 ff. de vulga. et pupil. et ibi plene per Bar. et per
 eundem in. l. si vir. §. i. eodem titulo. Sed hanc
 solutionem impugnatur Imola dicens quod si he
 reditas ibi fuisset transmissa iuricon. non di
 ceret simpliciter quod nepos esset heres auo.
 sed diceret quod posset esse heres si repudiaret ex
 capite institutionis ad se transmissa. Tu autem
 dic quod impossibile est hereditatem ibi fuisse tras
 missam. probatur quia tex. ibi dicit quod nepos ē
 heres suus auo. Sed si filius tempore mortis
 testatoris fuisset suus certe dato millies quod repu
 diaret hereditatem sibi delatam ut suus tamē
 nepos sequens ex persona sua non posset ut
 suus succedere quia in suitate non habet locum
 successorum edictum. ut. l. i. §. sciendum. ff. de
 suis et legi. et plene per docto. in. l. qui se patris
 C. unde liberi. unde oportet dicere quod ibi per
 dationem substituti fuit sublata suitas filij. er
 go nepos successit i ei locū ut. l. i. §. si fili. ff. de
 suis et leg. vel o. dicere f. quosdā modernos
 ad illam. l. q. in suspensio erat suitas propter vē
 trem preteritum sed ista solutio reprehenditur
 p. l. venter i si. ff. de acq. here. ut plene p. Imo.
 in. d. l. si filius heres. Et ideo pro intellectu hu
 ius articuli multum dubij sic distingue quod inter
 dum fit substitutio vulgaris in suitate. scilicet iuxta
 cōsiliū galli et. l. velleie. et tunc non tollitur sui
 tas perdatiōem substituti ut patet per totam
 legem gallus. ff. de lib. et po. et hec est communis
 sententia quam sequitur Bart. et ita declarat
 glo. in. l. si mater. §. i. de vul. et pu. interdum sub
 stitutio vulgaris fit in casu impotentie et tunc
 similiter suitas non tollitur ut. l. gallus. §. et qd
 si tantum et ibi per Bar. ff. de lib. et postu. et pro
 batur ratione quod ista substitutio cōtinet casum
 si heres esse voluerit tacite et per extensionem
 ut vidistis in. l. si. supra de insti. et substi. unde
 sicut tacita vulgaris non tollit suitatē ut. d. l.
 iul. ita nec ipsa tacita vulgaris que cōtinetur p
 extensionem. Interdū substitutio vulgaris fit

in casu expresso si heres esse voluerit et tunc dic
 veram esse opi. Bar. s. q. tollatur suitas et im
 pediatur transmissio per illam rationem potis
 sime quod iste filius videtur institutus sub cōtra
 ria cōditione. scilicet si voluerit heres esse ut. l. si lega
 tum pure. ff. de adim. leg. et. l. quibus diebus. §.
 qui diminutio. ff. de cōdi. et demon. et. l. qd pu
 re in prin. ff. quando di. leg. ced. sicut ergo tūc
 filius non transmittit hereditatem sed faceret
 locū substituto ut. l. suus quoq. §. sed si filio. ff.
 de here. insti. ita et in proposito erit locus substi
 tuto et idem dicit esse si fiat substitutio si filius
 heres esse non poterit vel noluerit. et idem si fi
 at substitutio si filius heres non erit vel si dicat
 filium instituo et sempromium substituo quod sub
 istis formis satis videtur exprimi casus volun
 tarius in genere pro hoc facit optime text. in. l.
 lutiū. ff. de vul. et pupil. inductus per me ut p
 die dixi. Item alius tex. in. l. precibus. C. de im
 pub. et al. substi. in ver. nam non incerti iuris ē
 et. Sed contra omnia premissa arguitur sic l. z
 filius videatur institutus sub cōtraria condi
 tione si heres esse noluerit tamen ista cōtraria
 cōditio non videtur esse expressa sed tacita ut
 l. q. pure in principio ibi quasi sub cōditione. ff.
 quando di. leg. ced. et tenet glo. in. l. si legatum
 in prin. ff. de adim. leg. ergo videtur quod sicut ta
 cita vulgaris non tollit suitatē ita nec ista ta
 cita cōditio subintellecta sed hec non est vera quod
 quando filius instituitur sub cōditione potesta
 tiua si ascenderit capitolium tunc dicit appo
 sita cōditio ita si fuerit tacita et non expressa ut
 no. in. l. verba. ff. de cōdi. et demon. et in. l. senatus
 §. i. ff. de le. i. no. in sy. in. l. si quis sempromium. ff.
 de here. insti. et tamen ista cōditio potestatiua
 facit locum substituto et transmissionem argu
 mento. l. si. de condi. insti. et in. d. §. sed si filio
 sic in proposito. Non obstat argumentum quod
 in tacita vulgari ad excludendam suitatē
 fieret duplex subauditio tacita una ē ipsa vul
 garis substitutio. Alia ē subauditio contrarie
 conditionis. et sic concurreret duplex speciali
 tas circa idem. Et ideo non ita defacili tunc
 tollitur suitas argumento eorum que habentur
 in. l. sub cōditione. ff. de solu. Et ista opinio
 videtur esse vera tum propter rationem supra
 dictam que est potissima. Tum quia pro ista
 opinione de tibi casum singularem subtiliter
 inductum in. l. si siue. §. sed quod papinianus
 ff. de mino. et induco sic. Dicitur ibi quod si filius
 habuit substitutum et repudiavit hereditatem
 et substitutus adiit et iterum aduersus repu
 diationem filius restituatur quod pap. dice
 bat quod ille substitutus necessarius remanet li
 ber sed non heres quia filius adeundo est fa
 ctus heres per beneficium restitutionis. Sed
 hoc reprehendit ibi vulpianus dicens quod fili. q.
 repudiavit hereditatem. si postea substitutus
 adiit et aduersus illam aditionem filius resti
 tuatur filius non efficitur heres habet actiones
 viles. substitutus autem remanet heres qui odi
 uit modo si per dationem substituti non fuisset
 sublata suitas. tūc filius repudiando remansit
 set heres nomine quod suus abstinet de iure pre

torio vt. d. l. necessarijs. **P**reterea ex q̄ semel fuit heres ipso iure saltem nudo nomine semp remaneret heres vnde si postea substitutus succederet ipse haberet actiones viles vt dicitur in. l. ij. §. ergo. ff. de vulg. z pu. z no. in. l. ij. §. si quis adite. ff. ad tertul. vnde si restitueret aditio facta per substitutum prout rescinditur i. d. §. sed quod papinianus tunc tunc suus qui red daret ad hereditatem nō acquireret nouas actiones viles sed sufficerent sibi directe que nunc cōualidarētur ita dicitur singulariter per bar. in. l. si heres ab eo. ff. ad trebel. z tamē cōtrariū dicitur in. d. §. sed q̄ papi. z aduerte q̄ illum tex. allegat. d. meus ad partem contrariam pp verbum abstinent. quod propriū est suorum. Sed tu in proposito responde q̄ in eo casu in fine ponitur verbum abstinentis. z in principio text. ponitur verbum repudiauerit quod pertinet ad non suum. **P**reterea in alio casu illius. §. ponit verbum abstinentis etiam i persona extranei. vnde patet ibi quod verbum abstinerē ponit improprie in filio qui habuit substitutum vt patet ex principio tex. Et ita respō de ad. l. ex contractu. §. i. ff. de re iudi. **P**ro hac parte facit tex. secundum moder. in. l. si libertus. §. si patronus. ff. de bo. liber. vbi dicitur iuriscon. q̄ si filius qui habuit substitutum potest esse heres ergo non cogitur. hec opinio videtur comunior z probabilior. Contra quam tamen cōmunem opinionem videtur primo casus singularis in. l. cum quidam. §. i. ff. de acq. heredi. vbi patet q̄ licet filius sit substitutus ventri. venter tamen dicitur esse suus. Ergo per dationem substituti non tollitur suitas. Sed tu responde q̄ in tex. non loquitur de vtre instituto vel melius ibi facta fuit substitutio in casu impotentie secus si esset facta simpliciter licet ibi nō exprimat formā substitutōis. Et p opinione cōmuni allegat aliqui moder. hic. Casum in. l. qui fundus. §. qui filium. ff. ad l. falcid. vbi videtur presupponi quod debeat adiri hereditas ad exclusionem substituti.

Secundo contra cōmunem videtur casus i. l. i. §. cum autem. C. de cadu. tol. vbi tex. sic dicit quia exceptis personis hereditas non adita non transmittitur. Ideo herede moriente vocatur substitutus. Ergo patet q̄ tunc demum hereditas vadit ad substitutum quando transmissio non potest fieri vel aliter fieri non posset ex natura iuris delati. Ergo videtur q̄ si naturaliter illud ius erat transmissibile fieret transmissio sine hereditate delata filio suo. Sed ad illum tex. vt dixi circa principiu istius articuli rñde q̄ hēditas delata a filio suo nō erat transmissibilis vt adenda sed vt agnita ipso iure vt dicit ille tex. z no. in. d. l. intestato. vnde cum nunc per dationem substituti non possit cēseri adita sed potius adenda z hoc mō nullū hz pūilegiū merito substitut⁹ succederet. Tercio adducitur tex. cōtra hanc partem in. l. papi. §. quarta. ff. de inoff. testa. vbi dicitur a cōtrario sensu q̄ si filius qui haberet substitutū est in potestate tunc cōfirmantur libertates ex capite suicitatis qd̄ intelligit glo. verum quan-

do substitutus repudiaret vel quando filius institutus nō haberet substitutum vnde non pōt responderi ad illum tex. q̄ illud verbum si non in potestate sit pōt referri ad vltimū casū qñ filius nō habuit substitutum vel dic q̄ substitutio vulgaris tollit existētiā sui heredis quousq̄ substitutus non repudiavit sed postq̄ substitutus tunc q̄ res deducitur ad causam intestati redit suitas. sic dicimus in filio exheredato qñ heres repudiat hereditatem. nam anteq̄ repudiet hereditatem nō est suus sed postea incipit esse suus ab intestato. l. filium. §. videamus in fi. ff. de cōtratab. z si tu dicas testamētum videtur destitutum repudiante substituto z fili⁹ videtur suus nō ex testamento sed ab intestato quomodo ergo confirmantur libertates. Respō deo q̄ hoc facit culpa repudiantis qui potuit succedere ex testamento vel fauor libertatis licet hec non essent in emancipato vt ibi dicitur. Quarto arguit. d. meus sic cōtra istam partem substitutio facta filio si heres nō erit intelligit siue ipse non sit heres vel alium ministerio suo heredem nō faciat. l. cum proponas supra d̄ her. insti. l. si paterfa. ff. e. titulo. sed filius trāsmittendo hereditatem posset facere alium heredē nomine suo ergo substitutio nō videtur facta i hunc casum. Sed responde primo q̄ illa reglā nō est vera in eo qui mutato statu veller alium pro se facere heredem sed quando nō mutato statu tunc non admittitur illa reglā sed in casu nostro non videtur mutari casus q̄ aut consideras personam defuncti z tunc potius definit esse quā mutari. aut personam heredis z tūc q̄ representat defunctū. l. si. supra de her. insti. z tanq̄ defunctus capit. i. sicut fecisset defunctus si nō esset mortuus nō videtur esse mutatus stat⁹ imo representat prior status alie possunt dari responsiones quas omitto breuitatis causa z per hec videtur expeditus iste secundus articulus.

Circa tertium articulum dicendum est secundum Bar. in. l. si filius qui patri q̄ aut filius instituitur sub expressa cōditione si voluerit z tūc definit esse suus per tex. in. d. l. iam dubitari z in. d. l. cornelius de her. insti. q̄ inducunt sic dicitur in. l. iam dubitari q̄ per istam p̄ditionem filius definit esse necessarius. Item nō potest abstinere si impleuerit cōditionem q̄ voluntate sua factus est heres ergo patet manifeste q̄ anteq̄ velit nunq̄ sit heres z sic ex hoc concludit q̄ erat sublata suitas q̄ suitas facit aliquem ipso iure z anteq̄ velit vt. l. liber homo §. si. ff. de scipu. suo. l. si. §. i. supra d̄ cura. furio. z. l. intestato. §. penul. ff. de suis z legit. tex. aut in. d. l. cornelius inducitur sic q̄ ibi dicitur i. ij. responso q̄ ista conditio in necessarijs non solum habet figuram sed naturam cōditionis. natura autem cōditionis ē vt impediatur hereditatem deferri. l. i. §. fin aut sub cōditione. j. d̄ cad. tol. ergo filius interim nō poterit esse suus q̄ nō potuit esse heres ipso iure hereditatis nō delate. Sed dubium ē nunquid impleta ista conditio filius possit dici suus. ita q̄ suitas reddat qd̄ videtur tenuisse Imol. in. d. l. si filius qui

patri per tex. in. d. l. in pditionibus. ff. de condi.
 et demonstra. in v. postea necessariu. Tu autem
 dic qd bec credo fuisse de mente Bar. qd si fi-
 lius instituitur sub pditione si heres esse volue-
 rit nuqua potest dici suus nam ante impletam
 non vt dixi post impletam adire no est suus vt
 dicit tex. in. d. l. iam dubitari implendo pditio-
 nem acquirit sibi hereditatem ex sua volunta-
 te antequam adsit suitas vnde si suitas postea
 superueniret nihil post operaret qd cum sit cau-
 sata ad adquisitioem faciendam ipso iure vt. d.
 l. i. suis reperiret iam adquisitioem facta. et ideo
 frustra induceretur. et istud e pulchru et subtile
 ac de mente tex. in. d. l. iam dubitari. vnde fm
 hoc no esset vera opinio Imole. Aliquando fili-
 us instituit sub pditione potestatiua. no tame sub
 illa si heres ee voluerit sed sub alia que hz hac
 tacita in se. verbi gratia si. x. dederit ticio. tunc
 dicit qd filius per hanc pditionem no desinit ee
 suus et per. d. l. in pditionib. Quis dicitur sic
 intellige. s. qd post impletam pditionem filius effi-
 citur suus et necessarius. Et e ro differentie in-
 ter hunc casum et primu qd in primo casu imple-
 menti pditionis e ipsa aditio vt dixi vnde fru-
 stra superueniret suitas post hereditatem ques-
 tam. sed in secundo non. l. i. §. si parenti. ff. de co-
 ditio. ob cau. no. in. l. antistus. ff. de acq. here.
 Et ideo impleta pditione qua nondum e adita
 hereditas licet possit adiri suitas facit filiu
 heredem ipso iure. Et ideo pot plici psequen-
 ter qd ante impletam pditionem non e extincta
 suitas sed suspensa. Et sic etia intelligedo bar.
 dum dicit qd suitas no tollit sed deficiente co-
 ditione e penitus extincta suitas qd hereditas
 non pot vltius deferri nec vnqua fuit delata
 hoc probat in. l. i. §. sciendu. ff. de suis et leg. vbi
 taliter instituti equiparantur exhereditatis et i. l.
 si. iuxta si. ff. de pdi. insti. vbi sit similis equipa-
 tio. Preterea casus est in. l. iam dubitari in fi.
 vbi tex. dicit qd sicut filius qui instituitur heres si
 vellet e heres ex voluntate et no suitate vt sup
 dixi. Et ideo no pot abstinere. ita et filius in-
 stitutus sub alia pditione potestatiua. ergo pz qd
 antequa impleat nuqua fuit delata hereditas
 sicut in primo casu. et sic nuqua fuit suus. Hoc
 pfirmat qd si per tale pditionem filius interim n
 desineret ee suus tunc sequeretur qd pendente ta-
 li pditione ipse transmitteret hereditatem ex ca-
 pite suitaris. et per psequens ius implendi con-
 ditioem adherent sicut dicimus i pctibus vt ple-
 ne per Bar. in. l. si. x. cum peticio. ff. de condi.
 insti. et in. l. suus quoq. §. si filio. ff. de hered.
 insti. ergo pz qd interim suitas fuit suspensa et
 deficiente pditione extinguitur. et per bec e per-
 fectissime declaratus iste tertius subtilis arti-
 sculus. Sequitur modo quartus et vltimus.

Circa quartum. dic breuiter secundu comu-
 nem finiam in. d. l. si filius qui patri et in. d. l. ne-
 cessarijs qd beneficiu abstinendi est de iure pre-
 torio et no civilis quicqd dixerit Bal. in locis p
 allegatis et in. l. qui se pris. C. vnde liberi non
 ob. tex. in. l. si. §. et hoc qd infra eo. qd ille tex. non
 habet hunc sensu s3 vult dicere qd qn hrs adi-
 mit cu3 beneficio iuuertarii potest ex illa institu-

4
 tione sine damno ab hereditate testoris desine-
 a bonis hereditarijs testatoris sine sepeate et
 si tenet vltra vires hereditarias. et bec e vitas
 quicqd dicat Salu. qui sequit Bal. i. d. l. apd
 hostes in sua repe. j. de suis et legi. No ob. tex. i
 l. i. si se ab here. absti. qd ibi no inducitur nouu
 ius sed nunciatur ius pretorium sic in. §. sed et
 his insti. de here. qua. et diffi. et in. l. nec emanci-
 patus. ff. de le. i. no ob. argumetu Bal. qui di-
 xit qd cum hodie de iure civilis habeat locu edi-
 ctum successorium inter suos vt vidistis in. l. q
 se patris supra. vnde liber et in. §. placet insti.
 de legi. agn. succe. sequitur qd filius potest absti-
 nere de iure civilis na si filius inspecto iure civilis
 esset heres no posset sibi aliter succedere. sed
 ad hoc responde qd licet filius no desinat esse
 hrs sed retineat nudu nomen dirrecte suitaris
 pot tame habere locum successorium edictu qd
 erit vtiliter heres sicut dicimus qn adicio rescit-
 ditur per restitutoem in integru qd tunc pupillus
 efficitur vtilis heres. l. si sine. §. qd papinianus
 ff. de mino. et de substitutioe. l. ij. §. ergo. ff. de
 vul. et pu. vbi vide p Bar. In casu tu vnico
 videt qd ille qui semel adiuit ex dispositioe le-
 gis habeat beneficium abstinendi. et ideo possu-
 mus dicere qd tunc substitutus succedat dirre-
 cto qd ius civile potuit in primo penitus extin-
 guere nome heredis. l. ij. §. videdu. ff. ad treb.
 et no. in simili in aut. hoc amplius infra de fi-
 deico. et iste videt casus si bene poderas tex. in
 l. ij. §. si quis adita. ff. de tertul. Aliu casu di-
 cit Bal. esse in. c. i. An agna. vel fili. de quo dic
 vt ibi et per ista cum laude dei sit expedita ista
 materia et per cosequens solemnitis repetitio. l.
 si fratris. C. de iure deliberandi per dominum
 Franciscu de aretio.

Explicit subtilis ac vtilissima repetitio. l. si
 fratris. C. de iure deli. edita per. d. Franciscu
 de aretio et Impressa p Daple per Leonardum
 d gerlis. MD. cccc. lxxxiiiij. die. xvij. mensis de-
 cembrijs regnate Illustrissimo ac oium pncipu
 Sapientissimo. d. Ludouico Duce Mediolani
 septimo.

